

Rätt svar till förra bildgåtan: Osebron

Intresset för förra bildgåtan har varit stort och många svar har inkommit till OrustTjörntidningen.

Osebron Morlanda socken, Orust

Denna mycket vackra stenvalvsbro – byggd av kilad natursten – ligger vid Torebosjöns utlopp till Toreboån i kvarnbacken. Den byggdes av Johan Andersson i Tönsäng och var i bruk ända fram till 1958 – alltså i 69 år. Den är slagen i ett valv utan att stenarna är sammanfogade med murbruk som blev vanligt senare under 1900-talet, ett riktigt mästerverk. Stanna gärna till och se hur skickligt stenarna blivit tillhuggna och hopfogade i denna imponerande konstruktion – som uppfanns av Romarna för mer än 1 500 år sedan!

Bron vid mynningen

Namnet Osebro är lätt att härleda. "Os" betyder mynning, utlopp – här från Torebosjön. Osebro betyder alltså bron vid mynningen. Samma "os" finns i ortnamnen Oslo, mynningen vid Lo, och sannolikt även Ellös – som syftar till mynningen av Malö strömmar.

Tre kvarnar

Nedanför Osebron har det legat tre kvarnar, Neder- Mellan- och Överkvarn som är kända sedan medeltiden. Det gällde ju att ta till vara den kraft som kunde utvinnas av det rinnande vattnet. Av kvarnbyggnaderna finns nu inget kvar utan det som återstår är elva mäktiga stenpelare som höll en vattenränna "slogget" på plats som ledde vattnet från ån in till kvarnbyggnaden.

På Morlanda hembygdsförenings hemsida finns det mer information att hämta. Konstnären Stina Lundquist har avbildat några av dessa stenpelare och den bilden finns

Rätt svar på bildgåtan från tisdagen 25 sept är Osebron. Grattis till vinnaren Bertil Josefsson.

på hemsidan. Här finns också en avbildning av den sista kvarnen, Getrilla kvarn/Morlanda valskvarn som låg här. På hemsidan kan man också läsa den spännande berättelsen om kvarnens historia som skrivits av kvarndrängen Henning Carlsson.

Morlanda hembygdsförening vårdar Osebron som kulturminne och har även ansvar för en intakt skvaltkvarn från 1700-talet som ligger i Bro.

Lars Eric Olsson,
ordförande Morlanda
hembygdsförening

"Osebron"

Bilden visar "Osebron" som är i Strömsholm och går över avrinningen från Rödsvattnet (Torebosjön) ner mot Strömsholm i Morlanda på Orust. Bron byggdes av Johan Andersson, Tönsäng och hans söner och invigdes 1889. Den var "trång" för senare års biltrafik och ersattes 1958 av en ny bro. Strax nedanför bron fanns en kvarn (som "John vid kvarna" drev) och dit jag i bland åkte med min morbror i häst och vagn för att mala säd.

Henry Gustafsson

Osebron vid Morlanda kvarn 1889-1989

Efter att den nya bron byggts ville Vägförvaltningen riva den gamla bron, men det blev protester mot detta. Morlanda Hembygdsförening fick i uppdrag att vårda bron, med att röja sly och träd som växer upp runt bron. Annars finns risk att rötterna spränger bron.

Som medlem i Hembygdsföreningen har jag varit med om att röja kring bron. Jag har tidigare varit bussförare på Orust och kört över den gamla bron många gånger.

Bertil Josefsson